

Jaarrapport 2018

“De verbindende kracht van standaardisatie”.

Geonovum

datum

16 april 2019

versie

definitief

Voorwoord

Voor Geonovum, die de taal ontwikkeld voor data-delen over de fysieke leefomgeving, zijn dit boeiende tijden. Met de invoering van de Omgevingswet in 2021 wil het kabinet het Omgevingsrecht vereenvoudigen, de participatie bevorderen en de dienstverlening van de bevoegde gezagen verbeteren. Geonovum ontwikkelt hiervoor, samen met BZK, Kadaster en Rijkswaterstaat de standaarden voor de Omgevingsbesluiten. De Bouwagenda die door dit kabinet is omarmd dringt aan op versnelling van de digitale transitie in de bouwketen. Zonder deze versnelling, is het tempo van verduurzaming van de gebouwde omgeving, de uitbreiding van de woningvoorraad met 1 miljoen woningen tot 2030 en de maatregelen om Nederland veilig en leefbaar gewoon weg te laag. De klimaatwet en het energie-akkoord (in ontwikkeling) doen daar nog eens een flinke schep boven op. Het is inmiddels bij heel veel stakeholders doorgedrongen dat de energie-transitie tenminste ook een ruimtelijk vraagstuk is, die leidt tot een nieuwe vraag naar gestandaardiseerde geografische data.

Voor Geonovum betekent dit dat steeds meer de maatschappelijke opgaven de standaardisatie-vragen gaan bepalen.

Tegelijk beschikken we in Nederland over een goed functionerende nationale geo-data-infrastructuur. Acht miljard hits. Dat is de hoeveelheid traffic die het Nationale Geo-data knooppunt afgelopen jaar noteerde. Als je bedenkt dat dit knooppunt, de datasets en de services die zij serveert allemaal draaien op geo-standaarden die Geonovum beheert, dan mogen we best spreken van een implementatiesucces.

In 2018 hebben we een stap gezet op weg naar modernisering van de geo-standaarden. De concepten uit het White paper standaardisatie van 2017 zijn geland in SDI.Next. Alle ontwikkelingen gericht op betere toegankelijkheid van geo-data via het web, waaronder onze activiteiten in het Kennisplatform API's, komen samen onder deze noemer.

Met onze projecten, draaien we net als vorig jaar, op volle toeren. 2018 kenmerkte zich onder meer door de diverse consultaties. Gedurende het jaar lagen versie 0.85 van de standaarden Omgevingswet, IMGeo 2.2 en verschillende modellen voor de Basisregistratie Ondergrond in consultatie. Voor INSPIRE organiseerden we samen met Informatie Vlaanderen en de Europese Commissie de jaarlijkse INSPIRE conferentie.

Met de start van het Kabinet Rutte III is het departement van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) onze eigenaar en belangrijkste opdrachtgever. Eind 2018 heeft het ministerie van BZK met Geonovum een convenant gesloten waarin de kaders voor de opdrachtgever en opdrachtnemer voor de komende vijf jaar zijn overeengekomen.

Op de achtergrond bereidden we ook een metamorfose van onze bedrijfsvoering voor. In 2018 lanceerden we een nieuwe website, hebben we onze eigen afspraken over de inrichting van het beheer van onze standaarden verder geprofessionaliseerd, stapten we over op een nieuwe digitale werkomgeving en is alles in orde gebracht voor de overstap op een nieuw financieel systeem.

In dit jaarrapport leiden we u kort langs onze activiteiten van het afgelopen jaar. We wensen u veel leesplezier!

Amersfoort, april 2019

Steven Luitjens, bestuursvoorzitter
Rob van de Velde, directeur

Inhoudsopgave

1	Geonovum in vogelvlucht	5
1.1	Missie	5
1.2	Doelen	5
1.3	Organisatie	5
1.4	Omgeving en strategie	5
1.5	Activiteiten	7
1.5.1	Basisprogramma	7
1.5.2	Opdrachten	7
1.6	Leeswijzer	7
2	Standaardisatie	8
2.1	Standaardisatie Geo-informatie Infrastructuur Basisprogramma Deel I	8
2.2	Innovatieplatforms	9
2.2.1	Making Sense for Society	9
2.2.2	BAG-BGT koppelvlak	10
2.2.3	Doorontwikkeling basisregistraties in samenhang	10
2.3	Standaarden Basisregistraties	10
2.3.1	BRO standaarden	10
2.3.2	BGT beheer standaarden	11
2.4	Standaarden sectorale informatieketens	11
2.4.1	Ruimtelijke Ordening standaarden	11
2.4.2	Standaarden Omgevingsdocumenten	12
2.4.3	IMGeo	13
2.4.4	Informatiemodel BAG	13
2.4.5	Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL)	14
2.4.6	Standaarden Externe veiligheid	14
2.4.7	Standaarden beveiliging webservices	14
3	Gedeelde informatiepositie	15
3.1	INSPIRE	15
3.2	Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK)	15
3.3	Ruimtelijkeplannen.nl	16
3.4	Gegevenskwaliteit Ruimtelijkeplannen.nl	16
3.5	Doorontwikkeling Landelijke informatievoorziening vastgoedgebruik	17
4	Kennis	18
4.1	Innovatie Basisprogramma Deel II	18
4.2	Kennisvragen GI-beraad Basisprogramma Deel I	19
4.3	Vraagstelling maatschappelijke thema's Basisprogramma Deel II	19
4.4	GeoSamen en GeoAgenda	21
4.5	Advisering en ondersteuning provincies (PPGeo Advies)	21
5	Organisatie en financiën	23
5.1	Organisatie	23
5.2	Financiën	24
6	Balans per 31 december 2018	26
7	Staat van baten en lasten over 2018	27
8	Kasstroomoverzicht over 2018	28
9	Algemene toelichting en grondslagen	29
9.1	Algemeen	29
9.1.1	Activiteiten	29
9.1.2	Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister	29
9.2	Algemene grondslagen	29
9.3	Grondslagen voor waardering van activa en passiva	29

9.3.1	Materiële vaste activa	29
9.3.2	Vorderingen	29
9.3.3	Liquide middelen	29
9.3.4	Kortlopende schulden	29
9.4	Grondslagen voor bepaling van het resultaat	30
9.4.1	Algemeen	30
9.4.2	Opbrengstverantwoording	30
9.4.3	Kosten	30
9.4.4	Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	30
9.4.5	Belastingen	30
9.4.6	Kasstroomoverzicht	30
10	Toelichting balans per 31 december 2018	31
11	Toelichting staat van baten en lasten over 2018	35
12	WNT-verantwoording over 2018	41
12.1	Bezoldiging	41
12.2	Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT	41
13	Overige gegevens	43
13.1	Controleverklaring	43
13.2	Bestemming resultaat	43
13.3	Gebeurtenissen na balansdatum	43

Hoofdstuk 1

Geonovum in vogelvlucht

De overheid beter laten presteren met geografische informatie (geo-informatie). Dat is waar de medewerkers van Geonovum dagelijks aan werken. Wij doen dat door met standaarden de uitwisseling en het gebruik van geo-informatie onderling en met andere soorten informatie mogelijk te maken en de gedeelde informatiepositie voor geo-informatie te verbeteren. Daarnaast helpen wij overheidsorganisaties door hen te informeren over bestaande voorzieningen en door organisaties die behoefte hebben aan geo-informatie te verbinden aan partijen die hen daarmee kunnen helpen.

1.1 Missie

Geonovum maakt geo-informatie van de publieke sector breed toegankelijk, ontwikkelt en beheert de standaarden die daarvoor nodig zijn en helpt de overheid geo-informatie beter te benutten. In de realisatie van de nationale geo-informatie infrastructuur vormen wij de schakel tussen beleid en uitvoering.

1.2 Doelen

Van onze missie leiden wij onze doelen af. Dat zijn:

- *Standaardisatie*: innovatie, ontwikkeling, beheer en stimulering van de implementatie en adoptie van technische, proces- en semantische standaarden voor de geo-informatie infrastructuur;
- *Gedeelde informatiepositie*: de bevordering van de gelijke toegang tot geo-informatie en de infrastructuur voor overheden, burgers, bedrijven en kennisinstellingen binnen Nederland en voor de Europese Unie;
- *Kennis*: de uitbouw en verspreiding van kennis over de geo-informatie infrastructuur en advisering over de strategische agenda voor geo-informatie.

1.3 Organisatie

Geonovum is een door de overheid bewust als overheidsstichting opgerichte, compacte organisatie met veel kennis en een rijk netwerk.

Wij opereren doelgericht en pragmatisch. Onze inhoudelijke specialismen zijn de standaardisatie en architectuur van de geo-informatie infrastructuur. Onze organisatorische expertise ligt in het vermogen om verschillende partijen met elkaar te verbinden en om samenwerking tot stand te brengen.

Onze directie, experts, procesmanagers en officemanager vormen samen de uitvoerende kracht van Geonovum. Sommige van onze medewerkers zijn voor enkele maanden tot enkele jaren gedetacheerd vanuit publieke organisaties. Andere medewerkers zijn in dienst van Geonovum. Op opdrachtbasis huren wij medewerkers in uit de markt. Door deze combinatie hebben wij een sterke binding met het werkveld en zijn wij tegelijkertijd flexibel.

1.4 Omgeving en strategie

Als kader voor onze activiteiten in 2018 dient onze meerjarenstrategie 2017 - 2020.

Als overheidsstichting werken we volledig in opdracht van de overheid en hebben we te maken met nieuwe prioriteiten in het coalitieakkoord. Het departement van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is nu onze eigenaar en belangrijkste opdrachtgever. Eind 2018 heeft het ministerie van BZK met Geonovum het

convenant Nationale Geo-Informatie-Infrastructuur (Staatscourant 2018, 73549) gesloten waarin de kaders voor de opdrachtgever en opdrachtnemer voor de komende vijf jaar zijn overeengekomen.

Ook in 2018 lag onze focus op het maken van inhoudelijke en technische afspraken over inhoud en uitwisseling van data met een geografische component.

We zien dat we meer en meer worden gevraagd om samen met andere kennispartners in te spelen op ketenvraagstukken, waarbij uitwisseling van data en het hebben van een "common truth" essentieel zijn. In die samenwerking brengen wij onze expertise in over het geografische informatie gedeelte.

We spelen tevens in op de toenemende vraag naar veilig gebruik van geautoriseerde gegevens. Dat betreft voor ons als standaardorganisatie o.a. aandacht voor het ontwikkelen en toepassen van standaarden voor het beveiligen van geoservices. Daarnaast maken we handreikingen of bieden we tools aan om de publieke partijen te ondersteunen bij compliance aan de privacy-wetgeving.

Als overheidsstichting zijn we voor het grootste deel een opdracht gestuurde organisatie. Alleen voor de activiteiten in het basisprogramma ontvangen wij een meerjarige subsidie op grond van de Tijdelijke subsidieregeling Geonovum 2017-2021; regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu van 25 oktober 2017, nr. IENM/BSK-2017/224836.

Bij de uitvoering van onze activiteiten in het basisprogramma en onze opdrachten streven we naar zo veel mogelijk synergie. Dit doen we langs de volgende lijnen :

We sturen op samenhang door:

- het harmoniseren van data-definities in de verschillende (basis)registraties in onze activiteiten in het basisprogramma en onze opdrachten voor de Omgevingswet, INSPIRE en de basisregistraties;
- te zorgen voor het verankeren van realtime- en/of sensorgegevens in de activiteiten in het basisprogramma en onze opdrachten Basisregistraties, Omgevingswet, INSPIRE en Bouw-informatieketen;
- te zorgen voor de doorwerking van de best-practices van W3C/OGC over ontsluiting van geo-data op het web in de activiteiten van het basisprogramma en onze opdrachten Omgevingswet, Wet Ruimtelijke Ordening, Publieke Dienstverlening op de Kaart, INSPIRE programma en API-Platform;
- onze standaarden eenduidig en consequent te beheren in de activiteiten van het Basisprogramma en de opdrachten voor de Wet Ruimtelijke Ordening, de Omgevingswet en de Basisregistraties BGT en BRO;
- de wijze van informatiemodellering stap-voor-stap te gaan harmoniseren conform het Metamodel voor Informatiemodellen in bijvoorbeeld de activiteiten van het Basisprogramma en de opdrachten voor de Basisregistraties en de Omgevingswet;
- te zorgen voor de opvolging van resultaten uit de kennisprojecten (Vraagstelling maatschappelijke sectoren, Innovatie in basisprogramma, Kennisvragen GI-Beraad) in de activiteiten op het gebied van standaardisatie en gedeelde informatiepositie;
- initiële ideeën voor beleidsvragen en verbetervoorstellen voor de uitvoering naar boven te halen uit onze activiteiten op het gebied van standaardisatie en gedeelde informatiepositie, zodat we die in onze kennisprojecten verder kunnen uitwerken.

We sturen op het vergroten van de impact van onze standaarden en kennisproducten door:

- samenwerking te versterken met andere standaarden-organisaties en kennispartners opdat geo-standaarden onderdeel gaan uitmaken van bredere informatieketenaafspraken;
- impulsen te geven aan de consultatie van marktpartijen en het uitvoeren van praktijkproeven bij activiteiten in het Basisprogramma en onze standaardisatie-opdrachten;
- onze website te vernieuwen waarbij we meer rekening houden met de behoefte van verschillende gebruikers van onze standaarden en kennisproducten;
- verder te gaan op de ingeslagen weg om meer energie te steken in blogs en artikelen.

1.5 Activiteiten

1.5.1 Basisprogramma

In het basisprogramma voeren wij kerntaken uit op het gebied van standaardisatie en innovatie van de geo-informatie infrastructuur. Voor de uitvoering van het basisprogramma ontvangen wij subsidie van het ministerie van BZK, het Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO.

1.5.2 Opdrachten

Naast het basisprogramma voeren wij voor overheidspartijen opdrachten uit, die de geo-informatie infrastructuur versterken. Deze opdrachten worden gefinancierd door opdrachtgevers en/of gesubsidieerd uit andere bronnen dan de basisfinanciering. Voor deze opdrachten geldt dat:

- De resultaten van de opdracht:
 - bijdragen aan de realisatie van onze visie en doelen en/of die van de visie GeoSamen¹;
 - passen binnen de actuele inzichten van de geo-informatie architectuur;
- De uitvoering van de opdracht zorgt voor samenwerking tussen meerdere publieke organisaties op het gebied van de geo-informatie infrastructuur;
- Partijen in de programmaraad en/of het GI-beraad zich hebben gecommitteerd aan de opdracht;
- Het opdrachtgeverschap duidelijk vastligt.

Een groot deel van de activiteiten uit 2017 hebben we in 2018 voortgezet.

1.6 Leeswijzer

Dit is het jaarrapport van Geonovum over 2018, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Hoofdstuk 1 tot en met 5 is ons jaarverslag. Hierin lichten we een aantal van onze activiteiten in 2018 uit, onderverdeeld naar onze doelen *standaardisatie en innovatie*, *gedeelde informatiepositie* en *kennis*. Het is slechts een selectie van de vele activiteiten dit jaar. De tekst is gebaseerd op de edities van Uitgelicht, onze rapportage aan het bestuur en de programmaraad. Vermeld staat of het een activiteit is in het basisprogramma, een opdracht of in partnerschap, onder vermelding van onze opdrachtgevers en partners (d.w.z. financiers). U herkent de onderdelen van het basisprogramma in het jaarverslag aan de groene balk onderaan de beschrijving; de opdrachten en innovatieplatforms aan de blauwe balk. Daarna blikken we op onze organisatie in 2018 en op de begroting voor 2019.

Hoofdstuk 6 tot en met 13 is onze jaarrekening.

¹ Gemeenschappelijke visie van overheid, wetenschap en bedrijfsleven op geo-informatievoorziening in Nederland voor 2014 – 2020; <http://www.geonovum.nl/geosamen>.

Hoofdstuk 2

Standaardisatie

Om het gebruik en de uitwisseling van geo-informatie onderling en met andere gegevens eenvoudig mogelijk te maken, zorgen we voor geo-standaarden en adviseren wij anderen bij de ontwikkeling en vernieuwing van hun geo-standaarden. Daarnaast helpen we gebruikers onze geo-standaarden goed toe te passen, onder meer door toetsinstrumenten te ontwikkelen en voorlichting te geven. En natuurlijk werken wij samen aan innovatie op het gebied van geo-standaardisatie.

2.1 Standaardisatie Geo-informatie Infrastructuur | Basisprogramma Deel I

In het basisprogramma ontwikkelen en beheren wij de Basisset Geostandaarden en bijbehorende implementatie-instrumenten. Dit zijn:

- Het Raamwerk van standaarden voor de nationale geo-informatie infrastructuur;
- Het Basismodel Geo-informatie (NEN 3610);
- De Nederlandse profielen voor metadata voor geografie en voor services;
- De Nederlandse profielen voor Web Map Service en Web Feature Service;
- Het StUF-Geo voor het synchroon houden van objecten in verschillende registraties;
- Richtlijnen voor visualisatie, tiling en de handreiking Webrichtlijnen en geo-informatie.

Ook beheren wij een basisarchitectuur voor de nationale geo-informatie infrastructuur, afgestemd op de nationale overheidsreferentiearchitectuur (NORA) en internationale architecturen, waaronder het Europese INSPIRE.

Naast de ontwikkeling en het beheer richten we ons ook expliciet op het gebruik van geo-standaarden: de implementatie en adoptie. Want uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat onze standaarden worden toegepast in de praktijk.

Hieronder volgt een overzicht van een aantal projecten die we in 2018 hebben uitgevoerd en/of opgestart:

Beheer van standaarden naar een hoger niveau met BOMOS

Vorig jaar besloten we om het beheer van standaarden bij Geonovum naar een hoger niveau te tillen. Het Beheer- en Ontwikkelmodel voor Open Standaarden (BOMOS, ontwikkeld door Logius) werd daarbij onze richtlijn. Dit jaar hebben we BOMOS praktisch implementeerbaar gemaakt en uitgebreid met een rekenmodel. Op basis van de vijf 'blokken' van BOMOS (strategie, tactiek, implementatieondersteuning, communicatie en operationeel) hebben we een generiek beheermodel gemaakt: zo beheren wij standaarden bij Geonovum. Voor elke standaard pas je dit generieke model aan met specifieke eigenschappen, als een soort meer- en minderwerk. Aanvullend is een op BOMOS gebaseerd rekenmodel ontwikkeld, waarmee kosten voor het beheer over de volledige breedte van BOMOS inzichtelijk gemaakt kunnen worden. De resultaten zijn o.a. bij het Forum Standaardisatie gepresenteerd. Meerdere BOMOS-beheerders tonen interesse in het gebruik van onze componenten.

Whitepaper goes international!

In 2017 heeft Geonovum de whitepaper Geostandaarden gepubliceerd en in 2018 heeft dit een vervolg gekregen. Drie vragen stonden centraal: Wat hebben we bereikt? Wat zijn de trends? En wat is de impact van die trends op de verdere ontwikkeling van onze geo-standaarden? Onderliggend doel bij het beantwoorden van deze vragen is het beschermen van de kwaliteit van de Nederlandse Spatial Data Infrastructuur: hoe kan deze SDI up-to-date blijven en tegelijk zijn gebruikers continuïteit bieden? Omdat deze vraag niet alleen voor Nederland relevant is, gaan we deze discussie ook binnen het Open Geospatial

Consortium (OGC) voeren. Zo betrekken we niet alleen meer deskundigen bij de discussie, maar beïnvloeden we hopelijk ook de ontwikkelingsrichting binnen het OGC. Zo willen we een goede aansluiting realiseren tussen (de Nederlandse) vraag en (het internationale) aanbod aan standaarden - nu en in de toekomst.

Standaardisatie internationaal

Geonovum is internationaal actief bij zowel het Open Geospatial Consortium (OGC) als het World Wide Web Consortium (W3C). We proberen standaarden in Nederland zo veel mogelijk te enten op internationale standaarden om daarmee interoperabiliteit én implementeerbaarheid te vergroten. Ook internationaal is de trend richting lichtere standaarden en API's zichtbaar. Geonovum is als sponsor van Testbed 14 betrokken bij WFS3.0; de evolutie van de huidige WFS-standaard tot een 'webby' standaard waarmee je geodata op het web kunt publiceren zodat deze data vindbaar en bruikbaar wordt voor een groter publiek. De algemene verwachting is dat veel OGC-servicestandaarden het voorbeeld van WFS3.0 zullen volgen.

Digitaal toegankelijke geo-informatie

Net als openbare voorzieningen moeten ook digitale voorzieningen, en zeker die van de overheid, toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. En die groep is groot: Nederland telt ongeveer 350.000 blinden en slechtzienden, en 700.000 kleurenblinden. Allemaal mensen waarvoor een online kaart in meer of mindere mate onleesbaar is. Al 10 jaar is er in Nederland beleid om dit te verbeteren. De meest recente regeling trad in werking op 1 juli 2018: het tijdelijk besluit 'Digitale toegankelijkheid overheid' (gebaseerd op Europese regels die op hun beurt de W3C-standaard Web Content Accessibility Guidelines omarmen). Het Nederlandse besluit en de Europese richtlijn zijn expliciet niet van toepassing op online kaarten. Toch kun je als aanbieder veel doen aan digitaal toegankelijke geo-informatie. Om dit weer goed onder de aandacht te brengen, organiseerden we 3 goed ontvangen workshops op het Geo Gebruikers Festival (31 oktober) en het Gebruiker Centraal Festival op (5 november). Vanwege de positieve reacties gaan we hier ook volgend jaar aandacht aan besteden.

Verkenning behoefte standaardisatie netwerktopologie

Nederland kent tal van netwerken, zoals gas-, elektriciteit-, water- en spoornetwerken. Netwerktopologie is een belangrijke randvoorwaarde om tal van netwerkspecifieke analyses en bevragingen uit te kunnen voeren. Hoewel de ligging van bijvoorbeeld sporen wel in basisregistraties wordt vastgelegd, worden netwerken nergens echt als topologisch netwerk vastgelegd. Beheerders doen dit wel allemaal voor hun eigen netwerken. In een Verkenning heeft Geonovum gezamenlijk met verschillende infra-netwerk beheerders (in alfabetische volgorde: Alliander, DNWG, Gasunie, Prorail, Stedin, TenneT, Vitens) verkend hoe de verschillende beheerders nu werken (overeenkomsten en verschillen) en welke behoefte er aan harmonisatie is. Geconstateerd is dat er veel overeenkomsten zijn, maar ook een aantal (niet per se noodzakelijke) verschillen. Daarnaast is vastgesteld dat er op dit moment nog geen voldoende sterke use case is voor het harmoniseren van data, doordat de behoefte aan informatie-uitwisseling nog beperkt is. Met het oog op de energietransitie kan dit in de toekomst zeker veranderen!

Standaardisatie Geo-informatie Infrastructuur

2.2 Innovatieplatforms

Geonovum volgt technologische ontwikkelingen op het gebied van geo-ICT en weet wat er internationaal speelt. In innovatieplatforms brengen we kennis en ervaring over deze innovaties vanuit de wetenschap, het bedrijfsleven en de overheid samen, en toetsen die voor gebruik door de overheid. We brengen de consequenties van deze innovaties voor de overheid en de standaarden in beeld.

2.2.1 Making Sense for Society

De stuurgroep van het Platform Making Sense for Society heeft in het najaar van 2017 besloten om het platform te beëindigen. De doelstellingen die gericht waren op het opdoen van ervaring, het delen van kennis en het verbinden van partijen uit de driehoek van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen met

betrekking tot het gebruik van sensordata in de openbare ruimte zijn in voldoende mate gerealiseerd. Begin 2018 is er ter afronding door Geonovum aandacht besteed aan het laten landen van de belangrijkste resultaten. Dit heeft o.m. betrekking op het realiseren van een sensordata platform als onderdeel van de data-infrastructuur van PDOK, een register van sensoren (Kadaster) en de spelregels voor het meten in de openbare ruimte. In het Uitvoeringsplan van Geonovum zijn verschillende activiteiten ondergebracht m.b.t. de doorontwikkeling en implementatie van standaarden voor sensordata. De activiteiten vanuit Geonovum voor de borging van de resultaten zijn afgerond in april 2018.

Platform Making Sense for Society	
Partners	CGI Nederland, Gemeenten Den Haag, Eindhoven, Nijmegen en Zwolle, ministerie van BZK, NSO, RIVM, RWS

2.2.2 BAG-BGT koppelvak

Het BAG-BGT koppelvak is bedoeld om de bijhouding van deze basisregistraties en uitwisseling binnen een gemeente tussen BAG en BGT afdeling te optimaliseren. Met dit koppelvak vraagt/verzoekt de BAG om geometrie bijvoorbeeld bij de ontvangst van een bouwaanvraag, en levert BGT de geometrie aan BAG. BGT krijgt hiermee gelijk informatie van BAG die ook direct in de BGT kan worden doorgevoerd, waardoor voor de geometrie het voordeel van éénmalig inwinnen wordt bereikt. BAG en BGT worden hier beter en consistent van. In 2018 zijn 5 BAG en BGT applicaties gecertificeerd, wat nu maakt dat totaal 8 BAG en BGT applicaties het koppelvak ondersteunen. Het koppelvak is bij een aantal gemeenten nu in gebruik, en leveranciers melden aan Geonovum terug dat hun klanten erg tevreden zijn met dit koppelvak. Naar verwachting zullen in 2019 meer leveranciers voor de certificering opgaan.

BAG-BGT koppelvak	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

2.2.3 Doorontwikkeling basisregistraties in samenhang

In het kader van de voorbereidingen voor het programma Doorontwikkeling van de basisregistraties in samenhang van BZK vervult Geonovum samen met VNG Realisatie een trekkersrol in één van de werkgroepen. Deze werkgroep houdt zich bezig rondom het thema Wegen. Geonovum brengt hierin de kennis en ervaring vanuit eerdere projecten over de doorontwikkeling van de BGT|IMGeo standaarden en de procesoptimalisatie voor bijhouding van het Nationaal Wegen Bestand (NWB) en BGT in. De werkgroep inventariseert knelpunten en oplossingsrichtingen rond onderwerpen als wegassen en geometrie van openbare ruimten. Hieruit formuleert het een streefbeeld waar de Nederlandse geo(basis)registraties zich de komende jaren op kunnen doorontwikkelen. De werkgroep heeft het eerste resultaat opgeleverd, en is nu bezig met een vervolg zijnde een nadere verdieping.

Doorontwikkeling basisregistratie in samenhang	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

2.3 Standaarden Basisregistraties

2.3.1 BRO standaarden

In de tweede helft van 2018 is door het BRO standaardisatieteam hard gewerkt aan de realisatie van standaarden voor diverse registratieobjecten van de BRO. Een aantal daarvan is onderdeel van tranche 2, dit zijn de registratieobjecten met een datum inwerking treden van de wettelijke verplichting op 1 januari 2020. In de periode 17 september tot 5 november is de gegevenscatalogus voor de geotechnische boormonsterbeschrijving IMBRO publiek geconsulteerd. Deze reacties zijn verwerkt tot (waar nodig) verduidelijkingen, wijzigingen en aanvullingen in de gegevenscatalogus.

De catalogus is in zijn geheel vanaf 24 december in consultatie gekomen.

Op dinsdag 13 november is de publieke consultatie gestart voor vijf ondergrondmodellen van de Basisregistratie Ondergrond. Deze consultatie liep tot 1 januari 2019.

Met de genoemde publieke consultaties is een belangrijke stap gezet in de afronding van de tranche 2 registratieobjecten. Na verwerking van de publieke consultatie in de gegevenscatalogus en de technische berichten zal aansluitend het juridische spoor zorgdragen voor de verwerking in onder meer in een algemene maatregel van bestuur en een ministeriële regeling.

BRO Standaarden	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

2.3.2 BGT beheer standaarden

Rond de zomer van 2018 is het wensbeeld voor de nieuwe versie van IMGeo (het informatiemodel waar de BGT onderdeel van uit maakt) onder het werkveld geconsulteerd. Dit wensbeeld bevat voorstellen hoe IMGeo inhoudelijk bijgesteld kan worden. Deze voorstellen betreffen o.a. het aanscherpen van inwinregels voor bronhouders voor een uniformere BGT, en uitbreiding met extra classificaties om de aansluiting van diverse sectoren (o.a. Beheer openbare ruimte en veiligheidsregio's) op de BGT te verbeteren. Het wensbeeld is in de Stuurgroep IMGeo van oktober goed bevonden om de volgende stap te kunnen zetten: het bepalen van de haalbaarheid van de voorstellen. Geonovum neemt hierin de lead om de impactanalyses bij de verschillende stakeholders te coördineren en hieruit een voorstel voor implementatie-aanpak te formuleren. De implementatie-aanpak wordt in het eerste kwartaal van 2019 afgerond.

BGT Beheer standaarden	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

2.4 Standaarden sectorale informatieketens

2.4.1 Ruimtelijke Ordening standaarden

In het eerste kwartaal is de lijst meldingen (wensen en eisen) met betrekking RO Standaarden geïnventariseerd om vervolgens de opdrachtgever een voorstel voor te leggen of de standaarden in voorbereiding op de Omgevingswet wel of niet aan te passen.

In het kader van data-kwaliteit is er in deze periode gewerkt aan een handreiking die de bronhouders met praktische informatie hulp moet gaan bieden in het op orde brengen van de planvoorraad.

Het overgangsrecht van de RO Standaarden naar de standaard omgevingsdocumenten (STOP/TPOD) is in 2018 onder de aandacht gebracht van de bronhouders. Het werkveld is geïnformeerd over wat het vervallen van de actualiseringsplicht in combinatie met blijvend geldende digitaliseringsplicht van de Wro betekent.

In mei is de handreiking 'Data op orde' verschenen. In het verlengde van de analyses van de planvoorraad op Ruimtelijkeplannen.nl die Geonovum uitvoert (zie P343) hebben we een handreiking opgesteld om bronhouders te ondersteunen bij het ordenen en opschonen van de digitale planvoorraad. De (digitale) informatie die nu beschikbaar is op Ruimtelijkeplannen.nl zal met ingang van de Omgevingswet de basis vormen voor met name het omgevingsplan (van rechtswege). Met de huidige standaarden kun je al veel doen om de planvoorraad op orde te brengen in voorbereiding op de Omgevingswet. Dit helpt eveneens de huidige dienstverlening tot 2021 te verbeteren.

Het waarmerken van de ruimtelijke plannen door bronhouders had ook onze aandacht. Waarmerken is verplicht conform de RO Standaarden en onderdeel van het werkproces bij gemeenten, provincies en het rijk. Er leek een probleem te zijn in de windows beveiliging. Na overleg met verschillende softwareleveranciers en KPN Lokale overheid (beheerder van de signing service) hebben we het probleem kunnen oplossen.

De wetwijziging van de Wro betreft het afschaffen van de actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen die elektronisch raadpleegbaar zijn. Bij de helpdesk RO Standaarden komen regelmatig vragen hierover en dan met name over de relatie met de digitale verplichting (toepassen RO

Standaarden) en beschikbaarheid van ruimtelijke plannen via de landelijke voorziening Ruimtelijkeplannen.nl.

Op basis van vragen die bij de helpdesk RO Standaarden binnen zijn gekomen dit jaar, en veranderende wetgeving hebben wij de praktijkrichtlijnen geactualiseerd. De praktijkrichtlijnen geven een nadere toelichting op de toepassing van RO standaarden in de praktijk.

In het najaar is de handreiking 'Data op orde' aangevuld op basis van ervaring uit de praktijk, samen met een werkafpraak en een formulier 'Foutherstel ruimtelijke plannen' die bronhouders kunnen gebruiken in hun werkproces.

We hebben gewerkt aan nieuwe validatieregels van de RO Standaarden die dit najaar zijn geïmplementeerd bij Ruimtelijkeplannen.nl. Extra controles worden nu uitgevoerd op plantype en dossierstatus. Deze controles zijn onderdeel van 'data op orde' om de gegevenskwaliteit van de planvoorraad in Ruimtelijkeplannen.nl door bronhouders te verbeteren.

Ruimtelijke Ordening Standaarden

Opdrachtgever	ministerie van BZK
---------------	--------------------

2.4.2 Standaarden Omgevingsdocumenten

Belangrijk onderwerp voor de Standaard Omgevingsdocumenten is de consultatie van de 0.85 versie van de standaard. Op 15 februari is gestart met een toelichtende sessie, op 12 maart heeft een verdiepende sessie plaatsgevonden. Ter consultatie lagen het generieke model, het berichtenmodel, de toepassingsprofielen voor omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening, AMvB/MR en de opzet van het presentatiemodel. Tevens de principes van projectbesluit, programma en omgevingsvisie. Verder zijn in het eerste kwartaal belangrijke stappen gezet met betrekking tot het presentatiemodel en het onderwerp muteren/consolideren.

Op 15 juli en 15 september zijn resp. de versies 0.95 en 0.96 van de standaard opgeleverd. In de versie 0.95 zijn een aantal extra toepassingsprofielen opgeleverd. In de versie 0.96 is 80% van de consultatieresultaten van Q1 verwerkt. Tevens is een aanzet gedaan voor een tweetal overkoepelende conceptuele informatiemodellen, en is het presentatiemodel verder uitgewerkt.

Vooruitlopend op het besluitvormingstraject zijn een aantal notities opgesteld met uitgangspunten van de standaard. Deze worden in diverse gremia als voorlopers op het Opdrachtgevend Beraad geagendeerd. Er is een start gemaakt met het opstellen van praktijkrichtlijnen. Verder zijn de werkgroepen van de toepassingsprofielen projectbesluit en omgevingsvisie geïntensiveerd/weer opgepakt. Verder is er gewerkt aan de oplevering van de 0.97 versie. Deze 'stabiele versie' bevat tevens een beschrijving van de belangrijkste mechanismen. In december is de bèta versie van het DSO opgeleverd, waarmee bevoegde gezagen en softwareleveranciers kunnen gaan uittesten in de praktijk. Deze betaversie is nog gebaseerd op de 0.90 versie van de standaard.

De dynamiek richting de oplevering van de stabiele versie van de standaard is groot. Op meerdere tafels wordt gelijktijdig ontwikkeld aan de diverse onderdelen van het DSO, daarnaast kent het project veel belanghebbenden. Dit leidt tot soms tot omvangrijke veranderingen in spelregels, werkwijze, competenties en informatievoorziening.

Omgevingswet advies wetgeving en beheer standaarden

Detachering van Monique van Scherpenzeel voor gemiddeld 16 uur per week vanuit Geonovum bij het ministerie van BZK bij programmadirectie Eenvoudig Beter. Zij werkte samen met de collega's van EB in het eerste kwartaal aan de volgende onderwerpen; (verplicht) gebruik van de coördinatensystemen RD en ETRS89 onder de Omgevingswet, verankeren van de standaarden STOP/TPOD in de Bekendmakingswet en Omgevingswet en – regelgeving, leeswijzerbijeenkomsten bij het ministerie in verband met de consultatie van STOP/TPOD.

In het tweede kwartaal is er gewerkt aan verschillende onderwerpen rondom de digitalisering in de Omgevingswet:

- Expliciete verwijzingen naar de coördinatensystemen in de AMvB's. Teksten zijn verwijderd en nieuwe teksten aangeleverd: coördinatensystemen worden door middel van standaarden in de regelgeving voorgeschreven.
- Er is een voorstel gemaakt voor vergunning voor activiteit in strijd met het omgevingsplan die, net als nu onder de Wabo, een digitale verplichting kent: het betreft de mededeling van het bevoegd gezag dat een omgevingsvergunning voor een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan *is verleend*.
- Consolideren van het tijdelijke omgevingsplan, welke onderdelen wel en welke niet.
- Input geleverd voor het beheer van standaarden voor de Omgevingswet.

DSO Inrichten beheer van standaarden 2018

Beheer van standaarden is een van de verantwoordelijkheden van Geonovum. Nadat we een aantal jaren terug dit hebben gebaseerd op BOMOS (<https://www.forumstandaardisatie.nl/thema/ontwikkelen-en-beheren-van-open-standaarden>), is nu de stap gezet om BOMOS verdergaand toe te passen. Er is een generiek beheerplan ontwikkeld op basis waarvan voor iedere te beheren standaard een specifiek plan wordt opgezet. Aansluitend daarop is een rekenmodel ontwikkeld wat gebaseerd is op deze BOMOS-opbouw en daarmee gespecificeerd helder maakt wat de beheerkosten zijn van een standaard. Op deze wijze kunnen we ook de opdrachtgevers een gestructureerd inzicht geven. Deze aanpak maakt ook het beheer onderling vergelijkbaar (interne benchmarking).

Er is vanuit het Forum voor Standaardisatie en verschillende landelijke organisaties interesse getoond in deze aanpak.

Geonovum heeft in 2018 samen met KOOP in het kader van het DSO-programma het tijdelijk beheer van de STOP/TPOD-standaarden in een kwartiermakersfase voorbereid. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijk beheerplan wat aan de opdrachtgever is aangeboden begeleid door afzonderlijke offertes. In diezelfde kwartiermakersfase is door Geonovum ook het tijdelijk beheer van de MIM-standaard voorbereid en een beheerplan opgesteld. Hiervoor is opdracht verleend en is het tijdelijk beheer reeds gestart.

Standaarden Omgevingsdocumenten

Opdrachtgever	ministerie van BZK
----------------------	--------------------

2.4.3 IMGeo

Nadat in 2017 de eerste wijzigingsvoorstellen voor de nieuwe versie van IMGeo zijn gepresenteerd, zijn de wijzigingsvoorstellen voorgelegd in een informele consultatie aan het werkveld. De reacties op de voorstellen zijn verzameld en uitgewerkt in aangepaste voorstellen. Het streven was om voor de zomer van 2018 het wensbeeld voor IMGeo compleet en afgestemd te hebben met het werkveld. Daarna is het wensbeeld gefaseerd geïmplementeerd: eerst de voorstellen met kleine impact op alleen IMGeo, en vervolgens de voorstellen met grote(re) impact en met impact op ook andere basisregistraties.

IMGeo

Opdrachtgever	ministerie van BZK
----------------------	--------------------

2.4.4 Informatiemodel BAG

Het informatiemodel BAG 2.0 was in 2018 in de afrondende fase: de catalogus is vastgesteld in het laatste BAG-BAO overleg. Geonovum heeft ook een IMBAG conform de modelleringsregels van NEN3610 opgesteld. Hiermee wordt het op termijn ook mogelijk om BAG-gegevens in een NEN3610-GML formaat af te nemen, zoals nu ook BGT en BRT beschikbaar zijn als download in PDOK. NEN3610 bevat o.a. afspraken over de tijdstippen voor historie en het opnemen van een namespace bij de identificatie, wat een unieke verwijzing naar de registratie is die de identificatie uitdeelt. Deze namespace zorgt er voor dat bij het koppelen van

meerdere registraties de identificaties van objecten uniek blijven. In 2018 is het uitwisselmodel van IMBAG NEN3610 beschikbaar gekomen.

Informatiemodel BAG	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

2.4.5 Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL)

Tijdens de implementatie in de landelijke voorziening KLIC-WIN zijn er issues aan het IMKL naar voren gekomen. Deze issues zijn door Geonovum van een technische uitwerking en impactanalyse voorzien en ingebracht in de Technische Commissie Standaarden KLIC. Na acceptatie van de concept uitwerking zijn ze in het Bronhouder Afnemer Overleg (BAO) KLIC vastgesteld en verwerkt in de officiële versie 1.2.1. Het beheerproces van de standaard begint hiermee vorm te krijgen waarbij een stabiele ondersteuning van de standaard in communicatie en onderhoud wordt geborgd. In 2018 heeft Geonovum vooral een rol gespeeld als technische ondersteuning in het beheer van de standaard.

Informatiemodel Kabels en Leidingen	
Opdrachtgever	Kadaster

2.4.6 Standaarden Externe veiligheid

Door het ministerie van I&W, sector Veiligheid & Risico's is aan ons gevraagd om de eerste versie van het Informatiemodel Externe Veiligheid te beoordelen op NEN 3610 conformiteit en de technische modellering, en te adviseren hoe het model beter kan worden. Hiervoor zijn in 2018 een aantal sessies gepland. Die sessies hebben plaatsgevonden, en wij hebben bij kunnen dragen aan de realisatie van het IMEV. Er ligt nu een eerste versie die door de betrokken partijen verder uitgewerkt zal worden. Wij zijn voorlopig klaar met deze opdracht. Het IMEV wordt nu gebruikt voor toepassing in een pilot-implementatie. In de nabije toekomst zal IMEV voor andere veiligheidsdomeinen uitgebreid worden.

Standaarden Externe veiligheid	
Opdrachtgevers	ministerie van I&W, sector Veiligheid & Risico's

2.4.7 Standaarden beveiliging webservices

In OGC testbed 14 sponsort Geonovum de ontwikkeling van een WFS 3.0 implementatie en een validator voor de nieuwe OGC webservices security standaarden. De engineering reports zijn afgerond. Er is tussen verschillende deelnemers onderling getest met de implementaties. In december zijn de resultaten tijdens de OGC TC meeting in Charlotte (VS) gepresenteerd. In januari 2019 volgt een presentatie bij ESA in Italië. Publicatie van de engineering reports volgt in 2019.

Hoofdstuk 3

Gedeelde informatiepositie

Om het gebruik en de uitwisseling van geo-informatie van de overheid met partijen binnen en buiten de overheid efficiënter te laten verlopen, brengen wij partijen samen en leveren wij expertise om de gedeelde informatiepositie voor geo-informatie te verbeteren.

3.1 INSPIRE

Begin 2018 heeft het INSPIRE programma een control panel online gebracht. Met dit panel bieden we dataproviders meer inzicht in de mate waarin hun data aan de eisen en wensen van de Europese Commissie voldoet. Daarnaast hebben we in voorbereiding op de monitor van de Europese Commissie een aantal bijeenkomsten georganiseerd om eventuele knelpunten bij de implementatie te bespreken en op te lossen. Daarbij is ook aandacht besteed aan de prioritaire datasets die van belang zijn voor e-reporting.

De deadline voor de harmonisatie van Annex I is gepasseerd, en de monitor is over de resultaten uitgevoerd. Er is gestart met een evaluatie van de harmonisatie van Annex I en er is in samenwerking met BZK een traject opgestart om te komen tot een visie op het vervolg van INSPIRE.

Het INSPIRE team kijkt tevreden terug op een zeer geslaagde en productieve INSPIRE conferentie 2018. Tijdens de conferentie heeft een groot aantal deelnemers en sprekers uit zowel binnen als buiten Europa laten zien dat het INSPIRE netwerk en gedachtengoed springlevend is.

Daarnaast werkt het programma momenteel aan de visie op INSPIRE voor de komende jaren. Daarvoor is reeds een groot aantal gesprekken gevoerd met dataproviders, gebruikers, en bestuurders over wat voor hen de komende jaren van belang is. Inmiddels worden de rode draden zichtbaar. In 2019 wordt dit voortgezet, deze keer met meer aandacht voor hands-on ondersteuning zodat we dataproviders nog beter kunnen helpen met het zetten van de laatste puntjes op i en ook aandacht voor de door Commissie voor INSPIRE als relevant benoemde nieuwe beleidsterreinen.

INSPIRE in Nederland

Opdrachtgever	ministerie van BZK
----------------------	--------------------

3.2 Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK)

Op 28 juni jl. vierde PDOK samen met 150 aanwezigen haar vijfjarig bestaan. In het Oude Magazijn in Amersfoort startte dagvoorzitter Noud Hooyman (hoofd Beleid Geoinformatie bij BZK) direct een PDOK hit-teller af die het realtime gebruik van de PDOK webservices toonde, en de bijbehorende hoeveelheid data. Aan het einde van de middag ging deze teller over de 11 miljoen hits heen. Rob van de Velde interviewde Dorine Burmanje (bestuursvoorzitter Kadaster) en Hans Tijl (directeur Ruimtelijke Ontwikkeling bij BZK) over wat PDOK in achterliggende jaren presteerde en welke rol het in de nabije toekomst zal (kunnen) gaan vervullen. Vervolgens wisselden een aantal presentaties over mooie praktijkcases elkaar af: Edward MacGillavry (Webmapper) over visualisatiemogelijkheden, Jaap-Willem Sjoukema (Kadaster) over de kracht van de crowd bij laagdrempelig terugmelden, Joop Vanderheijden (REC) over Linked Data bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Erwin van Mierlo (CBS) over sociaal-economische data, Friso Penninga (Geonovum) over sensordata, Jasper Roes (Kadaster) over data voor de Omgevingswet en Erwin Folmer (Kadaster) over data voor de energietransitie.

Verder reikte Steven Luitjens (directeur Informatiesamenleving en Overheid bij BZK) aan Dorine Burmanje het certificaat ter ere van het opnemen van de OpenAPI Specification 3.0 op de Pas toe of leg uit-lijst van

het Forum Standaardisatie. Na een introductie van het belang van een nieuwe website door Dorus Kruse (Kadaster) en Dimitri van Hees (APIwise), lanceerde Dorine Burmanje de nieuwe PDOK-website en startte Steven Luitjens de nieuwe PDOK-promotiefilm. Ter afsluiting illustreerde Erwin Folmer de kracht van Linked Data aan de hand van de Linked Bier-case en kondigde hij het speciaal voor PDOK gebrouwen lustrumbier aan.

In deze geslaagde lustrumbijeenkomst zijn veel aandachtspunten van de afgelopen jaren van PDOK Advies terug te zien: de succesvolle samenwerking tussen overheidspartijen, het (bijna exponentieel!) groeiende gebruik van PDOK, de meer op gebruikers en ontwikkelaars gerichte website én de omarming van nieuwe technieken (API's, Linked Data, vector tiling, sensordata) en het organiseren van een actieve community van gebruikers én aanbieders.

PDOK advies	
Opdrachtgever	ministerie van BZK, namens PDOK-partners

3.3 Ruimtelijkeplannen.nl

We werken aan validatieregels in het kader van datakwaliteit. In overleg met het beheerteam van het Kadaster worden de nieuwe validatieregels in de planning opgenomen voor implementatie in de validator van de landelijke voorziening.

We zetten ons in om het team van het Informatiehuis Ruimte te versterken met inhoudelijke, technische kennis RO Standaarden en Ruimtelijkeplannen.nl. We leveren een praktische bijdrage in meerdere PoC's (vernieuwde viewer voor Ruimtelijkeplannen.nl, kwaliteitsdashboard, transitie) en handleidingen ICT oplossing van theoretische scenario's.

In de tweede helft van 2018 lag de focus op de ontwikkeling van de nieuwe website van Ruimtelijkeplannen.nl. We ondersteunden het Kadaster door leveren van kennis over de standaarden. Eind november is de bèta versie beschikbaar gekomen. De nieuwe versie van de website is gelanceerd tijdens de Provero bijeenkomst in december.

We hebben ook input geleverd voor de ontwikkeling van het kwaliteitsdashboard. Dit dashboard zal vanaf 2019 door de bronhouders van ruimtelijke plannen kunnen worden gebruikt om zelf de gegevenskwaliteit van hun ruimtelijke plannen te controleren.

Ruimtelijkeplannen.nl	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

3.4 Gegevenskwaliteit Ruimtelijkeplannen.nl

Het beheerteam van de RO Standaarden bij Geonovum analyseert samen met het beheerteam van Ruimtelijkeplannen.nl bij het Kadaster, de data-kwaliteit van Ruimtelijkeplannen.nl. Doel van deze analyse is dat bronhouders de gegevenskwaliteit van hun ruimtelijke plannen verhogen in voorbereiding op de Omgevingswet. De items die worden onderzocht zijn onder andere beschikbaarheid van planbestanden, status van plan en dossier of wordt het juiste plantype gebruikt. Eind juni zijn bijna 300 gemeenten onderzocht. In juli zijn de resterende gemeenten maar ook de provincies en het rijk onderzocht en van feedback voorzien. Tijdens het Provero congres heeft Lilian Waaijman analyses ter plekke uitgevoerd, vragen beantwoord en gemeenten inzicht gegeven in de analyses.

In de zomer is de eerste fase van analyse gegevenskwaliteit afgerond. Tijdens deze fase is de planvoorraad van alle gemeenten, provincies en departementen van het rijk onderzocht. Na analyse zijn alle bronhouders per e-mail via 1:1 benaderd met de resultaten van de analyse. Deze fase is eind augustus afgerond. In september zijn we gestart met fase 2 van de data analyses. Fase 2 liep tot en met eind 2018. In deze fase

worden alle bronhouders gecontroleerd met een nieuwe analyse. Gebruikten we in fase 1 de actuele, dynamische planvoorraad; in fase 2 voerden we een statische analyse uit op basis van een bulk download van Ruimtelijkeplannen.nl. De bronhouders waar nog fouten werden geconstateerd, zijn opnieuw aangeschreven. De gemeenten die in fase 1 eerst aan bod zijn gekomen, worden nu ook weer als eerste onderzocht. We controleerden onder andere op beschikbaarheid plannen en planonderdelen, planstatus en gerechtelijke uitspraken.

Gegevenskwaliteit Ruimtelijkeplannen.nl

Opdrachtgever	ministerie van BZK
----------------------	--------------------

3.5 Doorontwikkeling Landelijke informatievoorziening vastgoedgebruik

Van september 2017 tot en met maart 2018 werkten CBS, Kadaster en Geonovum gezamenlijk aan de Doorontwikkeling Landelijke Informatievoorziening Vastgoedgebruik (LIV). In het project staat de vraag centraal hoe de cijfers uit de LIV zich verhouden tot de situatie in de praktijk. Het CBS voert hiervoor in samenwerking met Kadaster en Geonovum verschillende plausibiliteitstoetsen uit.

Met steun en inzet van veel overheidspartijen (o.a. BZK, RCE, IPO, provincies Overijssel, Noord-Holland, Gelderland, Noord-Brabant, gemeente Dinkelland, Tubbergen, Haarlemmermeer, Berkelland, Breda, Eindhoven, Almelo) zijn plausibiliteitstoetsen uitgevoerd rond kantoren, winkels, maatschappelijk vastgoed, cultureel erfgoed, agrarisch vastgoed, bedrijventerreinen, en (recreatief gebruik van) woningen.

De inzichten verwerken we in een informatiestandaard en methodebeschrijving.

In het tweede kwartaal zijn op verschillende plaatsen in het land voor verschillende vastgoedsegmenten, zoals kantoren, maatschappelijk en agrarisch vastgoed, zogenaamde plausibiliteitstoetsen uitgevoerd, waarbij de administratief bepaalde leegstand werd vergeleken met de in de praktijk waargenomen leegstand. Bij deze toetsen waren gemeenten, provincies en branchedeskundigen betrokken. Daarnaast heeft Geonovum de methodiek beschreven in een informatiemodel vastgoedgebruik.

Het project is eind tweede kwartaal opgeleverd met het publiceren van de nieuwe cijfers bij het CBS, rapportage over de het uitgevoerde onderzoek, en het informatiemodel vastgoedgebruik. Op 10 juli zijn de resultaten in een bijeenkomst bij het ministerie van BZK gepresenteerd.

Doorontwikkeling Landelijke informatievoorziening vastgoedgebruik

Opdrachtgever	ministerie van BZK
----------------------	--------------------

Hoofdstuk 4

Kennis

Overheidsorganisaties helpen we door hen te informeren over bestaande voorzieningen en door organisaties die behoefte hebben aan geo-informatie te verbinden aan partijen die hen daarmee kunnen helpen. Daarnaast adviseert Geonovum bestuurders over de strategische geo-agenda.

4.1 Innovatie | Basisprogramma Deel II

SDI.Next: een data-infrastructuur waar je op kunt bouwen

Nationaal zetten we na onze whitepaper Geo-standaarden de volgende stap: SDI.Next. In de wereld om ons heen zien we grote maatschappelijke vraagstukken (denk aan de energietransitie, klimaatadaptatie, woonopgave, mobiliteitsvraagstukken, duurzame landbouw, etc.), die allemaal vragen om datagestuurd werken. Tegelijk zien we dat de benodigde data nu vooral voor specialisten toegankelijk is, maar nauwelijks voor niet-specialisten. Deze situatie triggert de democratisering van data, het breed toegankelijk maken van data voor specialisten én niet-specialisten. Om geodata breed toegankelijk te maken, moeten zoveel mogelijk drempels voor gebruik worden weggenomen. SDI.Next wil de Nederlandse geo-informatie infrastructuur zo toegankelijk mogelijk maken voor specialisten én leken door zoveel mogelijk drempels voor gebruik weg te nemen. Uiteindelijk moet dit ertoe leiden dat geodata voor iedereen inzetbaar wordt in grote maatschappelijke opgaven.

Inhoudelijk zoeken we in SDI.Next antwoorden op vragen als hoe implementeer je de OGC/W3C Spatial Data on the Web Best practices? Hoe bied je API's aan? Welke lichtere alternatieven kun je naast GML gebruiken? Wat kun je doen met Linked Data? Al die beschikbare technieken zijn erop gericht om geodata toegankelijk te maken voor een bredere gebruikersgroep, vooral op het web.

Op 31 oktober verrichtten het ministerie van BZK, Kadaster, Platform Linked Data Nederland en Geonovum de aftrap van SDI.Next. In de plenaire opening betoogde Jeremy Tandy van het Britse MET Office dat traditionele geodata infrastructuren niet goed genoeg zijn. Geoportalen bevatten weliswaar prachtige data, maar ze zijn niet te vinden via het web. Friso Penninga besloot de plenaire opening met een toelichting op wat SDI.Next nu eigenlijk is. In twee parallelle programma's werden elementen van de SDI.Next-beweging verder gepresenteerd en uiteindelijk is de oproep gedaan om meer vanuit de ontwikkelaar te redeneren en zo te werken aan de *#hoodification* van de Nederlandse geo-informatie infrastructuur. Om deze beweging tastbaar -en de achterliggende community zichtbaar- te maken, hulden de ruim 100 aanwezigen zich in knaloranje SDI.Next hoodies. Hopelijk komen we deze ambassadeurs van de SDI.Next-beweging nog vaak in hun hoodies tegen!

Kick-off Kennisplatform API's: werken aan de Nederlandse API-strategie

Op donderdag 26 april was de startbijeenkomst van het Kennisplatform API's. De initiatiefnemers van het platform ondertekenden het Manifest met de uitgangspunten van het Kennisplatform. Het Kennisplatform presenteert begin 2019 een conceptversie van een Nederlandse API-strategie en werkt alle daarbij horende aspecten als architectuur, governance en beleid uit. Deze strategie is een instrument om het aanbieden van API's door de overheid te uniformeren en zo de interoperabiliteit, kwaliteit en bruikbaarheid van deze API's te vergroten. Dit gebeurt in verschillende werkgroepen. Voor alle werkgroepen geldt dat deze open gevormd zijn.

Innovatie

4.2 Kennisvragen GI-beraad | Basisprogramma Deel I

Geonovum adviseert met het project Kennisvragen GI-beraad het GI-beraad en het ministerie van BZK gevraagd en ongevraagd over actuele vraagstukken op het gebied van de geo-informatie infrastructuur. In 2018 voerden we een aantal activiteiten uit.

Handreiking spelregels data ingewonnen in de openbare ruimte

Om overheden bij te staan in de omgang met data die worden ingewonnen in de openbare ruimte is in 2017 de *'Handreiking Spelregels Data Ingewonnen in de Openbare Ruimte'* ontwikkeld. Deze handreiking is met enthousiasme in het GI-beraad ontvangen. In het eerste kwartaal 2018 is over de handreiking gepubliceerd in o.a. iBestuur en Binnenlands Bestuur, en een interview gegeven aan BNR. Tevens is tijdens een door de VNG georganiseerde bijeenkomst op 27 februari de Handreiking uitgebreid aan de orde gekomen en is het een initiatief ontstaan om spelregels te maken rond het gebruik van sensoren. Marc de Vries heeft de handreiking *'Spelregels Sensordata Ingewonnen in de Openbare Ruimte'* bij de eerste bijeenkomst gepresenteerd.

Voor de verdere ontwikkeling van de Handreiking is een aantal verbindingen gelegd met geëigende multipliers. In het tweede kwartaal is overlegd met stakeholders binnen BZK en VNG, waarbij is afgesproken dat Geonovum de concept-sensordata verordening doorontwikkelt naar een versie 2.0, een versie die in de praktijk getest kan worden. De werkgroep Sensorverordening, die bestaat uit 6 gemeenten, is in oktober en november bijeen geweest om een conceptverordening op te stellen die gemeenten helpt om het inwinnen van sensordata in de openbare ruimte verder beheersbaar te maken. Op 26 november vond een afsluitende bijeenkomst plaats, waarna de werkgroep haar werk heeft opgeleverd.

Verkenning locatiegegevens en sociale platforms

In het GI-beraad van april heeft Geonovum de bevindingen van het onderzoek *'Verkenning naar locatiegegevens en sociale platforms'* gepresenteerd. Duidelijk is, dat locatiegegevens van mobiele apparaten op veel manieren worden ingewonnen en veelvuldig worden gedeeld, onder andere op sociale platforms. In het verlengde van de verkenning naar locatiegegevens en online sociale platforms, heeft Geonovum het pilotproject *'Jesse'* uitgevoerd. Doel van dit project was de overheid te informeren over de verzameling van locatiegegevens binnen online sociale platforms. De bevindingen van het onderzoek zijn in april gepresenteerd aan de leden van het GI-beraad.

Datarechten en derden

De studie *'Datarechten derden – the missing link?'* is afgerond met een afsluitende presentatie voor geïnterviewden en overige belangstellenden. Aansluitend is op 13 december het eindrapport aan het GI-beraad aangeboden en gepresenteerd. In de studie is de status van het publieke gebruik van data afkomstig van niet-overheidsorganisaties onderzocht, met name onder *'niet-traditionele'* arrangementen (dus geen klassieke inkoop, maar bijvoorbeeld ruilen of samen delen). Uit 10 interviews kwamen boeiende beelden en wensen naar voren die in feite een lijst opleveren van gevoelde tekortkomingen en behoeften. Geonovum zal in 2019 het werk op dit onderwerp voortzetten met een juridische verdieping.

Kennisvragen GI-beraad

4.3 Vraagstelling maatschappelijke thema's | Basisprogramma Deel II

Met het programma Vraagstelling maatschappelijke thema's willen we de overheid inspireren: hoe kun je beschikbare (geo)informatie gebruiken bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken? In 2018 besteedden we aandacht aan uiteenlopende onderwerpen.

Geo-informatie voor de energietransitie

In september 2017 organiseerde de programmaraad een goedbezochte themabijeenkomst over de energietransitie. Naar aanleiding daarvan is in januari 2018 een bijeenkomst belegd met een groot aantal organisaties (waaronder VNG, CBS, Kadaster, Alliander, Platform31, SVB-BGT), waarbij o.a. de 'lesson's learned' van de procesmatige aanpak van de BGT is gepresenteerd. Op bijeenkomsten in maart en mei is verder gesproken over de informatiekundige ondersteuning van de energietransitie. Ook met andere stakeholders is gesproken over dit onderwerp, met als resultaat een gezamenlijke analyse van experts van de deelnemende partijen. De strekking van die analyse luidt dat de huidige informatievoorziening tekortschiet en een groot risico is voor het welslagen van alle ambities rondom klimaat en energie.

In juni hebben we daarom een appél gedaan op Ed Nijpels, voorzitter van het Klimaatberaad, met de vraag om een brede opdracht te verstrekken om de informatievoorziening voor de energietransitie samen op te zetten. Een brief met dezelfde boodschap hebben we gestuurd aan directeuren in ons netwerk. Onze analyse en oproep hebben we ook gepubliceerd in iBestuur:

<https://ibestuur.nl/podium/gestandaardiseerde-informatievoorziening-is-essentieel>

Rond het thema geo-informatievoorziening energietransitie hebben we ook in het derde en vierde kwartaal activiteiten ontplooid in het kennisnetwerk. Bij een kenniskring van RVO gaven we een presentatie over de kracht van geo. Ook heeft Geonovum een presentatie gehouden op een bijeenkomst van Ruimteschepper voor zo'n 50 bezoekers, veelal geo-specialisten uit de energiesector, overheden en bedrijfsleven. Deelnemers aan het Geonovum-verkenneroverleg energie-informatie leverden daar een bijdrage aan. En Geonovum modereerde een sessie over het energiedomein bij de conferentie Geodesign+BIM, georganiseerd door Geospatial. Er waren onder meer presentaties van Leen van Doorn over de energietransitie en van Tirza van Daalen, lid van de programmaraad van Geonovum, over relevante data over de ondergrond.

Armchair audit

Monitoring vanuit je luie stoel. Dat was de achtergrond van een onderzoek, samen met de Algemene Rekenkamer, VNG en iBestuur. Hoe kunnen we met geo-informatie de burger transparant informeren over uitgaven in het publieke domein? Welke waarde hecht de burger aan dit soort informatie? Hoe beïnvloedt dat mogelijk de besluitvorming en verantwoording van gemeenten? Met dit soort vragen is in het eerste en tweede kwartaal van 2018 gewerkt aan een gemeentepilot. De gemeente Capelle aan den IJssel was bereid om aan de pilot mee te werken. Door verschillende redenen, o.a. verkiezingen, is de uitvoering van de pilot pas einde derde kwartaal, begin vierde kwartaal uitgevoerd. Begin 2019 (februari) wordt door iBestuur een congres georganiseerd.

Gegevensknooppunt Groningen GKG

Het Gegevensknooppunt Groningen heeft zich in 2018 ontwikkeld tot een breed platform voor informatievoorziening bij regionale vraagstukken. De organisatie is verder vormgegeven en inhoudelijk zijn rond een aantal thema's kennisgroepen ingesteld. Geonovum vervulde de rol van onafhankelijk kwaliteitsdeskundige.

In het fysieke domein zijn enkele kennisgroepen ingesteld, bijvoorbeeld rond kapvergunningen. Voor het thema energietransitie zijn enkele bijeenkomsten gehouden met regionale spelers, waaronder gemeenten, provincie, waterschap, veiligheidsregio, netbeheerders, universiteit en hogeschool, woningcorporatie, en landelijke partijen als Kadaster en Geonovum. Geonovum zal bijdragen aan de verdere vraagarticulatie en het opstellen van een mogelijke pilot, waarvoor veel belangstelling is.

Eenzelfde traject hebben we opgestart rond het thema wonen en zorg, ook hier met een mix van partijen. In november werd een goed bezochte ledendag georganiseerd in Haren, waar het nieuwe bestuur onder leiding van Nienke Homan (gedeputeerde van de provincie Groningen) zich presenteerde. Paul Padding is aangezocht deel uit te maken van een College van Advies.

Vraagstelling maatschappelijke thema's

4.4 GeoSamen en GeoAgenda

Overheid, bedrijfsleven en wetenschap hebben een gezamenlijk belang bij een goed functionerende geo-sector. In GeoSamen vindt de samenwerking plaats om aan dit gemeenschappelijke doel te werken. Om de voortgang van GeoSamen en de GeoAgenda inzichtelijk te maken, verzorgt Geonovum de monitoring en ondersteunen wij bij initiatieven. Voor meer informatie over GeoSamen, zie www.geosamen.nl.

In het eerste kwartaal werd een overzicht van 'de stand van het land' opgeleverd: hoe staat het met de realisatie van het streefbeeld 2020 en welke innovaties doen zich voor?

In het Strategisch Overleg van GeoSamen in maart werd de tussenstand van het land geagendeerd. De vijf adviezen die hierin zijn opgenomen, over onder andere inzichtelijk maken van de maatschappelijke en economische impact geo-informatie, de verbinding met andere sectoren en innovatie, vormen de basis voor de werkzaamheden voor de volgende periode.

In het tweede kwartaal van 2018 hebben we ons bezig gehouden met de uitwerking van de vijf adviezen voortvloeiend uit de Stand van het Land. Dit resulteert in twee verschillende activiteiten. Enerzijds is een onderzoek naar de maatschappelijke en economische meerwaarde van geo-informatie voorbereid. Dit heeft in de tweede helft van 2018 geresulteerd in een rapport en aansprekende rapportage. Anderzijds is een bijdrage geleverd aan het opzetten van een Innovatie Lab geo-informatie. Dit initiatief wordt ondersteund door middel van het begeleiden van bijeenkomsten en inhoudelijke adviezen.

In het derde kwartaal van 2018 is een start gemaakt met het onderzoek naar de maatschappelijke en economische meerwaarde van geo-informatie in voorbereiding. Geconstateerd is dat een heldere scope nog ontbrak. Om het doel van de studie scherp vast te stellen is een kort vooronderzoek opgestart in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam. Oplevering van de resultaten in een aansprekende vorm is voorzien in het eerste kwartaal 2019.

Het Innovatie lab geo-informatie is van start gegaan, waarmee partners uit bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen (pre competitief) samen werken aan innovatie. Voor de procesgang zijn afspraken gemaakt, en inhoudelijk is gekozen voor 2 thema's, te weten Energie en Fysieke Leefomgeving. Voor beide onderwerpen is op een bijeenkomst in oktober middels pitches verkend waarop de gezamenlijke inspanningen worden gericht.

GeoSamen en GeoAgenda	
Opdrachtgever	ministerie van BZK

4.5 Advisering en ondersteuning provincies (PPGeo Advies)

Net als iedereen willen ook de provincies weten wat de AVG in de praktijk betekent. Welke data mag je nog aan wie beschikbaar stellen en met welke beschermingsmaatregelen? Hoe bijvoorbeeld om te gaan met de basisregistratie Kadaster? Marc de Vries heeft voor de PPGeo-leden een presentatie gegeven over dit onderwerp. Alle vragen zijn nog niet beantwoord, maar er is wel meer duidelijkheid en Marc heeft voor specifieke vragen gewezen op de 'tool hergebruik persoonsgegevens'.

PPGeo organiseerde in september, met hulp van Geonovum, een tweedaagse strategiesessie over de vraag hoe geo-informatie kan bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van de provincies. De aandacht ging vooral uit naar de onderwerpen Natuur, Energietransitie en Innovatie. Voor de energietransitie staat de komende tijd het opstellen van Regionale Energie Strategieën op de agenda. Jan van Gelder (ook Geonovum) liet in zijn bijdrage duidelijk blijken dat de overheid de energietransitie niet succesvol tot stand kan brengen zonder de inbreng van private partijen met hun data. Net zoals die private partijen de informatie die de overheid beheert nodig heeft om op de transitie voorbereid te zijn.

In oktober hield PPGeo met ondersteuning van Geonovum een kennissessie 3D en Ondergrond. Jantien Stoter nam de provincies mee in de laatste ontwikkelingen op 3D-gebied en de nieuwe mogelijkheden die

daarmee geopend worden. Diverse provincies toonden hun eigen 3D-projecten, die zich in de meeste gevallen nog vooral richtten op visualisatie. De ondergrond kwam aan bod in de geothermie-bijdrage van Gelderland. De deelnemers spraken af dat de sessie een vervolg gaat krijgen, om te beginnen met een betere kennisuitwisseling en het bekijken van samenwerkingsmogelijkheden. In de november vergadering van het Strategisch Informatie Overleg (SIO, hoofden I&A) van de provincies kregen de leden een presentatie van wat de samenwerking met Geonovum in de afgelopen jaren heeft opgeleverd, met welke onderwerpen Geonovum op dit moment bezig is en wat voortgezette samenwerking kan opleveren.

Advisering en ondersteuning provincies

Opdrachtgever	Provincie Gelderland namens de gezamenlijke provincies
----------------------	--

Hoofdstuk 5

Organisatie en financiën

Geonovum is een compacte overheidsstichting met veel kennis en een rijk netwerk. Wij opereren doelgericht en pragmatisch. Onze inhoudelijke specialismen zijn de standaardisatie en architectuur van de geo-informatie infrastructuur. Onze organisatorische expertise ligt in het vermogen om verschillende partijen met elkaar te verbinden en om samenwerking tot stand te brengen.

5.1 Organisatie

Medewerkers Onze directie, experts, procesmanagers en officemanager vormen samen de uitvoerende kracht van Geonovum. In 2018 werkten in totaal 30 mensen bij Geonovum. Van de medewerkers is het grootste deel voor kortere of langere tijd bij ons gedetacheerd vanuit de overheid en wetenschap. Nieuwe gedetacheerde medewerkers in 2018 zijn afkomstig van de gemeente en het Rijk. De overige 17 medewerkers (14.23 fte peildatum 31 december 2018) zijn in eigen dienst. Door deze combinatie hebben wij een sterke binding met het werkveld en zijn wij tegelijkertijd flexibel.

Onze medewerkers in 2018

Directie

Rob van de Velde | ministerie van EZK

Linda Evers | ministerie van EZK

Medewerkers

Arnoud de Boer | Geonovum

Bastiaan van Loenen | TU Delft

Dick Krijtenburg | Gemeente Amsterdam

Eduardo Dias | VU

Frank Terpstra | Geonovum

Friso Penninga | Geonovum

Gerard Trouborst | Geonovum

Gerard Wolbers | Geonovum

Gineke van Putten | Geonovum

Ine de Visser | Geonovum

Irina Entrop | Gemeente Eindhoven

Jan van Gelder | Alliander

Jantien Stoter | TU Delft

Johan van Arragon | Prov. Zuid-Holland

Jeroen Baltussen | ministerie van EZK

Karin van der Zwaluw | Geonovum

Linda van den Brink | Geonovum

Luc de Horde | Provincie Utrecht

Maurice de Kleijn | VU

Michel Grothe | Geonovum

Monique van Scherpenzeel | Geonovum

Nienke Jansen | Gemeente Apeldoorn

Paul Janssen | Geonovum

Ruby Beltman | Geonovum

Sandra van Wijngaarden | Geonovum

Tanja van Zoomeren | Geonovum

Yvonne Verdonk | Geonovum

Bestuur Het bestuur bewaakte de continuïteit van onze organisatie. Het stuurt de uitvoering aan van het basisprogramma en van onze andere werkzaamheden. De samenstelling van het bestuur was in 2018 ongewijzigd.

Bestuur op 31 december 2018

Steven Luitjens | voorzitter

Gerdy Harteveld | secretaris

Mark Goedhart | penningmeester

Raad van Toezicht De Raad van de Toezicht ziet toe op de uitvoering van onze taken die een wettelijke basis hebben, zoals INSPIRE, het beheer van de RO Standaarden en het beheer van de standaarden voor de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2018 ongewijzigd.

Raad van Toezicht op 31 december 2018

Jaap Besemer | voorzitter

Jan Willem Duijzer | directeur Bedrijfsvoering en Informatisering Tweede Kamer | lid

Henk Mulder | Gemeentesecretaris/Algemeen Directeur Midden-Groningen | lid

Programmaraad Voor het basisprogramma treedt de programmaraad op als stuurgroep. Ook is de programmaraad aanspreekpunt voor klachten over het beheer van de standaarden door Geonovum. Dezelfde organisaties vormen samen de programmaraad, met de kanttekening dat de provincies vertegenwoordigd worden door de Provincie Gelderland.

Programmaraad op 31 december 2018

- Martin Salzmänn, Kadaster | Voorzitter
- Hans Kooreman, Provincie Gelderland
- Mirjam Bartels, Geologische Dienst Nederland TNO
- Marc van der Donck, ministerie van Defensie, Dienst der Hydrografie
- Everard Hagedoorn, ministerie van EZK, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- Ruud van Rossem, ministerie van BZK, DG Ruimte
- Janneke de Zwaan, Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Roeland Allewijn, Rijkswaterstaat

Statuten De statuten zijn in 2018 aangepast omdat de departementale herindeling daarom vroeg. Daarnaast heeft herijking plaats gevonden. De vorige statutenwijziging was in 2013.

5.2 Financiën

Tot besluit van dit jaarverslag staat op de volgende pagina op hoofdlijnen de begroting van Geonovum voor 2019. De begrote baten voor het basisprogramma zijn de subsidiebijdragen van de ministeries van BZK, EZK/LNV, het Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO. De lasten zijn de kosten voor de medewerkers en de out-of-pocket kosten.

Tabel 1 Begroting Geonovum 2019

2019

Baten		Jaarbegroting
Basisprogramma	€	695.289
Opdrachten	€	6.017.982
Subtotaal	€	6.713.271
Overige baten	€	3.000
Subtotaal	€	3.000
TOTAAL	€	6.716.271
Lasten		Jaarbegroting
Basisprogramma	€	103.377
Opdrachten	€	357.918
Directe kosten inhuur personeel	€	3.361.580
Subtotaal	€	3.822.875
Directe kosten Geonovum personeel	€	1.691.495
Indirecte personeelskosten (incl. innovatie)	€	597.481
Subtotaal	€	2.288.976
Overige indirecte kosten		
<i>Huisvesting</i>	€	126.000
<i>Communicatie/ICT</i>	€	143.500
<i>Overige lasten</i>	€	334.920
Subtotaal	€	604.420
TOTAAL	€	6.716.271
Resultaat		Jaarbegroting
	€	0-

Het bestuur heeft op 24 oktober 2018 de financiële begroting, zoals hierboven weergegeven, vastgesteld.

Hoofdstuk 6

Balans per 31 december 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

	31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
1. Inventaris	63.547	79.704
Vlottende activa		
Vorderingen		
2. Debiteuren	652.446	33.964
3. Belastingen en sociale lasten	43.262	42.759
4. Overige vorderingen en overlopende activa	268.445	141.936
	964.153	218.659
Liquide middelen		
5. Banktegoeden	2.061.685	2.701.827
Totale activa	3.089.385	3.000.190
PASSIVA		
Stichtingsvermogen		
6. Overige reserve	0	0
7. Bestemmingsreserve	625.462	569.410
	625.462	569.410
Kortlopende schulden		
8. Crediteuren	424.007	792.235
9. Belastingen en sociale lasten	60.484	146.042
10. Vooruit ontvangen omzet	1.604.728	1.002.178
11. Overlopende passiva	374.704	490.325
	2.463.923	2.430.780
Totale passiva	3.089.385	3.000.190

Hoofdstuk 7

Staat van baten en lasten over 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

	<i>2018 realisatie</i>	<i>2018 begroting</i>	<i>2017 realisatie</i>
12. Subsidiebijdragen	595.289	695.289	695.289
13. Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	5.309.299	5.285.822	5.118.774
14. Financiële baten	841	4.000	3.514
Som der baten	5.905.429	5.985.111	5.817.577
15. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	4.369.480	4.174.941	4.491.595
16. Lonen en salarissen	1.050.501	1.215.000	979.518
17. Afschrijving op materiële vaste activa	25.503	29.000	26.330
18. Overige lasten	403.893	566.170	580.348
Som der lasten	5.849.377	5.985.111	6.077.791
Resultaat voor belasting	56.052	0	-260.214
19. Belastingen	0	0	-14.231
Resultaat voor resultaat bevestiging	56.052	0	-245.983
Mutatie overige reserve	56.052	0	-245.983

Hoofdstuk 8

Kasstroomoverzicht over 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

	2018	2017
Bedrijfsresultaat	55.295	-249.582
Afschrijvingen	25.503	26.330
Mutatie handelsvorderingen	-722.377	93.853
Mutatie handelscrediteuren	9.942	37.304
<hr/>		
Kasstroom bedrijfsoperaties	-631.637	-92.095
Ontvangen rente	841	3.514
<hr/>		
Kasstroom operationele activiteiten	-630.796	-88.581
Investering in materiële vaste activa	-9.346	-38.569
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
<hr/>		
Toename/afname geldmiddelen	-640.142	-127.150
<hr/>		

Hoofdstuk 9

Algemene toelichting en grondslagen

9.1 Algemeen

9.1.1 Activiteiten

Op 4 april 2007 is de oprichtingsakte ondertekend voor stichting Geonovum.

Het hoofddoel van de stichting is:

- de ontwikkeling, standaardisering en innovatie van de geo-informatie;
- de uitbouw en verspreiding van kennis op het gebied van geo-informatie infrastructuur;
- de bevordering van de toegankelijkheid van de geo-informatie infrastructuur voor bestuursorganen, instellingen en diensten binnen Nederland en de Europese Unie.

9.1.2 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Geonovum is feitelijk gevestigd te Barchman Wuytierslaan 10, 3818 LH te Amersfoort en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 32122905.

9.2 Algemene grondslagen

Bij de opstelling van de jaarrekening is RJ 640 organisaties zonder winststreven toegepast.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

9.3 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

9.3.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa omvatten hoofdzakelijk computerapparatuur en kantoorinrichting. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op hun aanschaffingswaarde verminderd met lineaire afschrijvingen. De afschrijving vindt plaats in jaarlijks gelijke termijnen over de geschatte levensduur. De investeringen worden in 5 jaar afgeschreven. De restwaarde wordt op nihil gesteld.

9.3.2 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, tenzij anders is vermeld.

9.3.3 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

9.3.4 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen

bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

9.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

9.4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

9.4.2 Opbrengstverantwoording

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. De subsidiebatens hebben betrekking op een bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, het Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO.

9.4.3 Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

9.4.4 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur / verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

9.4.5 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten.

9.4.6 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Hoofdstuk 10

Toelichting balans per 31 december 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

	2018	2017
Materiële vaste activa		
1. Inventaris		
Aanschafwaarde per 1 januari	449.314	410.745
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-369.610	-343.280
<hr/>		
Boekwaarde per 1 januari	79.704	67.465
<hr/>		
Mutaties in boekwaarde:		
Investerings	9.346	38.569
Desinvesteringen	0	0
Afboekingen wegens desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	-25.503	-26.330
<hr/>		
Saldo mutaties	-16.157	12.239
<hr/>		
Boekwaarde per 31 december	63.547	79.704
<hr/>		
De inventaris wordt in vijf jaar afgeschreven.		
Aanschafwaarde per 31 december	458.660	449.314
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-395.113	-369.610
<hr/>		
Boekwaarde per 31 december	63.547	79.704
<hr/>		
Vlottende activa		
	31-12-2018	31-12-2017
2. Debiteuren		
Debiteuren		
Openstaande verkoopfacturen	652.446	33.964
<hr/>		
	652.446	33.964
<hr/>		

3. Belastingen en sociale lasten

Vennootschapsbelasting	43.262	42.758
	<hr/>	
	43.262	42.758
	<hr/>	

4. Overige vorderingen en overlopende activa

Te ontvangen rente	435	3.208
Nog te factureren diensten	186.244	69.695
Vooruitbetaalde bedragen	81.766	68.949
Overige vorderingen	0	84
	<hr/>	
	268.445	141.936
	<hr/>	

31-12-2018

31-12-2017

Liquide middelen

5. Banktegoeden

ABN-AMRO Rekening-courant 52.60.85.258	1.179.675	323.109
ABN-AMRO Direct kwartaal 53.69.87.815	338	1.000.030
ABN-AMRO Vermogens spaarrekening 52.22.90.841	1.499	500.000
ABN-AMRO Bankgarantiedekking Spaarrekening 54.17.50.127	28.637	28.637
ASN Zakelijke spaarrekening 8804.71.4344	751.586	750.000
Rabobank Rekening 131.880.446	79	51
Rabobank BedrijfsSpaarRekening 3159.223.957	99.871	100.000
	<hr/>	
	2.061.685	2.701.827
	<hr/>	

De rente bij de ABN-AMRO bedraagt ultimo 2018 voor Direct kwartaal 0,03% (basisrente), Vermogens spaarrekening 0,01% (basisrente) en Bankgarantiedekking Spaarrekening 0,0%. De rente bij de ASN voor de Zakelijke spaarrekening bedraagt ultimo 2018 0,03%. De rente bij de Rabobank voor de BedrijfsSpaarRekening bedraagt ultimo 2018 0,01%. De tegoeden staan ter vrije beschikking, met uitzondering van ABN-AMRO Bankgarantiedekking Spaarrekening € 28.637 (2017: € 28.637)inzake garantiestelling huurverplichtingen.

Stichtingsvermogen	<i>2018</i>	<i>2017</i>
6. Overige reserve		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie boekjaar	0	0
<hr/>		
Stand per 31 december	0	0
<hr/>		
7. Bestemmingsreserves		
7.1 <i>Continuïteitreserve</i>		
Stand per 1 januari	569.410	700.000
Mutatie boekjaar	56.052	-130.590
<hr/>		
Stand per 31 december	625.462	569.410
<hr/>		
7.2 <i>Reserve basisprogramma</i>		
Stand per 1 januari	0	115.394
Mutatie boekjaar	0	-115.394
<hr/>		
Stand per 31 december	0	0
<hr/>		

De bestemmingsreserves zijn bestemd voor toekomstige werkzaamheden die verband houden met de kerntaken van de stichting.

Continuïteitsreserve Voor de dekking van financiële risico's en kosten voor werkgeverschap, continuïteit en opheffing streeft Geonovum naar een reserve, die ligt tussen de € 225.000 en € 700.000. Het bestuur van Geonovum heeft in 2017 tot deze bandbreedte besloten, na consultatie en met goedkeuring van de Raad van Toezicht.

	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2017</i>
Kortlopende schulden		
8. Crediteuren		
Nog te betalen inkoopfacturen	424.007	792.235
<hr/>		

9. Belastingen en sociale lasten

Te betalen omzetbelasting december/4 ^e kwartaal	11.005	145.790
Te betalen loonbelastingen	32.431	252
Te betalen pensioenpremies	17.048	0
	<hr/>	
	60.484	146.042
	<hr/>	

10. Vooruit ontvangen omzet	1.604.728	1.002.178
	<hr/>	

11. Overlopende passiva

Nog te ontvangen inkoopfacturen	275.411	392.840
Reservering vakantiegeld	43.772	38.653
Reservering opgebouwd verlof	43.185	53.706
Reservering eindejaarsuitkering	12.336	5.126
	<hr/>	
	374.704	490.325
	<hr/>	

Vakantiegeld De opgebouwde verplichting inzake vakantiegeld is opgenomen voor een periode 1 juni tot en met 31 december.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	<i>Jaren</i>	<i>Bedrag</i>
Detacheringovereenkomsten	2019	746.111
Detacheringovereenkomsten	2020-2021	257.627
Huisvestingsverplichtingen	2019	51.865
Huisvestingsverplichtingen	2020-2021	0
Communicatieverplichtingen	2019	27.051
Communicatieverplichtingen	2020-2021	52.696
Projectverplichtingen	2019	84.369
Projectverplichtingen	2020-2021	78.664
Overige overeenkomsten	2019	59.070
Overige overeenkomsten	2020-2021	113.519

Hoofdstuk 11

Toelichting staat van baten en lasten over 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

12. Subsidiebijdragen	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
ministerie van BZK	380.000	380.000	380.000	380.000
ministerie van EZK	0	100.000	100.000	100.000
Kadaster	165.289	165.289	165.289	165.289
Geologische Dienst Nederland TNO	50.000	50.000	50.000	50.000
	595.289	695.289	695.289	695.289

Het ministerie van BZK (voorheen IenM) heeft op 30 november 2017 bevestigd voor het jaar 2018 de subsidiebijdrage (totaal € 380.000 per jaar) te continueren. Voor 2019 is er nog geen bevestiging van de subsidiebijdrage.

Het ministerie van EZK heeft op 16 november 2017 de subsidiebijdrage bevestigd voor het jaar 2018 (totaal € 100.000). Voor 2018 heeft het ministerie bekend gemaakt geen bijdrage te willen verstrekken. Voor 2019 is er nog geen bevestiging van de subsidiebijdrage.

Het Kadaster heeft op 2 februari 2019 bevestigd voor de jaren 2019 en 2020 de subsidiebijdrage (totaal € 165.289 per jaar) te continueren; de bijdrage heeft dezelfde omvang als voor 2017 en 2018. Daarbij maakt het Kadaster voor 2020 het voorbehoud dat mocht de financiële basis van het basisprogramma op een lager niveau uitkomen dan in de voorgaande jaren, het Kadaster wil dat de toegezegde middelen voor het basisprogramma in eerste instantie en vooral worden ingezet voor de standaardisatiewerkzaamheden.

De Geologische Dienst Nederland TNO heeft op 30 januari 2019 bevestigd een bijdrage van € 50.000 voor 2019 te continueren. Een besluit over een eventuele bijdrage vanaf 2020 wordt genomen op basis van een evaluatie over de jaren 2018/2019 en de bij TNO beschikbare financiële ruimte in het Geoinformatieprogramma van TNO Bouw en Ondergrond.

Aan de jaarrekening ligt de financiële rapportage tot en met december 2018 ten grondslag. In 2018 heeft Geonovum in totaal € 595.289 aan subsidiebijdragen ontvangen voor de uitvoering van het basisprogramma. In 2018 heeft Geonovum € 585.820 aan kosten gemaakt voor de uitvoering van het basisprogramma. Het betreft de directe kosten plus een opslag voor de indirecte kosten. Dit bedrag bestaat uit € 528.276 loonkosten en € 57.543 out-of-pocket kosten. Er is hierdoor een negatief resultaat van € 9.470 ontstaan. Na het verwerken van het positieve resultaat van Geonovum is er nog € 12.285 aan het basisprogramma gealloceerd. Het totale resultaat basisprogramma wordt dan € 21.754. De gerealiseerde kosten zijn niet 1 op 1 te koppelen aan de subsidieverstrekkers.

13. Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
Opdrachten	5.309.299	5.285.822	5.118.774	3.957.000

De omzet is in vergelijking met 2017 gestegen met ruim 3%. De gerealiseerde omzet in 2018 is ongeveer 0,5% hoger dan de begroting 2018.

Gebundelde opdracht BZK

Voor 2017 en 2018 heeft het ministerie van IenM aan Geonovum een gebundelde opdracht gegeven totaal groot € 4.604.634 voor:

- de ondersteuning in het programma Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT);
- de monitoring van en ondersteuning bij de uitvoering van de beleidsnota GeoSamen;
- de advieswerkzaamheden voor de samenwerking Publieke dienstverlening op de kaart (PDOK);
- het beheer en de ontwikkeling van standaarden voor de Digitale ruimtelijke ordening (DRO);
- de coördinatie, stimulering en ondersteuning van de implementatie van INSPIRE;
- de advieswerkzaamheden voor de Basisregistratie Ondergrond (BRO);
- de advieswerkzaamheden voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

In 2018 heeft Geonovum in totaal € 2.716.743 aan baten gerealiseerd met de uitvoering van deze gebundelde opdracht. Geonovum heeft in totaal voor € 2.676.664 aan kosten gemaakt voor de uitvoering ervan.

13.1 Gebundelde opdracht BZK (excl. BTW)

	2017	2018	totale	2017	2018	totale	resultaat
	baten	baten	baten	kosten	kosten	kosten	
BGT	€ 185.124	€ 128.099	€ 313.223	€ 136.986	€ 227.418	€ 364.404	€ -51.181
GeoSamen	€ 41.323	€ 41.322	€ 82.645	€ 32.584	€ 69.342	€ 101.925	€ -19.280
PDOK	€ 282.541	€ 282.600	€ 565.141	€ 167.393	€ 335.885	€ 503.278	€ 61.863
DRO	€ 206.612	€ 206.612	€ 413.224	€ 189.208	€ 229.760	€ 418.968	€ -5.744
INSPIRE	€ 619.835	€ 619.835	€ 1.239.670	€ 432.073	€ 699.524	€ 1.131.597	€ 108.073
BRO	€ 669.000	€ 1.301.070	€ 1.970.070	€ 628.353	€ 1.114.734	€ 1.743.087	€ 226.983
BAG	€ 20.661	€ 0	€ 20.661	€ 17.925	€ 0	€ 17.925	€ 2.736
	€ 2.025.096	€ 2.579.538	€ 4.604.634	€ 1.604.522	€ 2.676.664	€ 4.281.185	€ 323.449

14. Financiële baten	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
Ontvangen rente	841	4.000	3.514	7.711
	841	4.000	3.514	7.711

15. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
Detacheringkosten	717.344	597.561	667.971	813.000
Inhuurkosten	3.652.136	3.577.380	3.823.625	2.278.000
	4.369.480	4.174.941	4.491.596	3.091.000

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen de aan de stichting in rekening gebrachte bedragen van detacheringmedewerkers met een overeenkomst en inhuurkrachten. Deze kosten zijn als volgt nader onder te verdelen.

De detacheringkosten 2018 zijn ten opzichte van 2017 gestegen met ruim 7%. Ten opzichte van de begroting vallen de kosten ruim 20% hoger uit. De inhuurkosten 2018 zijn ten opzichte van 2017 gedaald met ruim 4%. Deze daling is onder andere te relateren aan een verschuiving naar eigen personeel. De totale kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn ruim 4% hoger dan begroot.

16. Lonen en salarissen

	2018	2017
Aantal fte's per 31-12	14,23	11,7

Dit betreft de medewerkers in dienst van Geonovum.

Pensioen De pensioentoezegging aan het personeel is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP, een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middelloonregeling. De aanspraken en de uitkeringen worden voorwaardelijk geïndexeerd. De door de werkgever en werknemer te betalen premie is op zijn minst gelijk aan de kostendekkende premie. De premie bedroeg in 2018 22,9% van de pensioengrondslag. Hiervan komt 6,87% ten laste van de werknemer. Verschillen die ontstaan bij in- en uitgaande waardeoverdracht komen ten laste c.q. ten gunste van het pensioenfonds.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2018 97,0% en de beleidsdekkingsgraad was ultimo 2018 103,8%.

Herstelplannen 2017 en 2018: geen aanvullende maatregelen nodig

Eind 2016 lag de beleidsdekkingsgraad onder het vereiste eigen vermogen van 127,8% (omdat deze grens per jaareinde wordt bepaald door een voorgeschreven berekening door DNB in het kader van het herstelplan, kan dit percentage jaarlijks wijzigen, maar het ligt altijd rond de 128%). Daarom heeft ABP vóór 1 april

2017 een nieuw herstelplan moeten indienen. Het doel van een herstelplan is om via een wettelijk bepaalde berekening na te gaan of de autonome herstelkracht van het fonds groot genoeg is om de beleidsdekkingsgraad binnen de hersteltermijn weer op het vereiste niveau te brengen. Volgens het in 2017 ingediende herstelplan groeit de beleidsdekkingsgraad gedurende de hersteltermijn naar een niveau vlak boven de vereiste dekkingsgraad. Het bestuur achtte het op basis daarvan niet nodig om voor 2017 aanvullende maatregelen te nemen.

Eind 2017 lag de beleidsdekkingsgraad nog steeds onder het vereiste niveau, zodat ook in 2018 een herstelplan moet worden ingediend. Doorrekening hiervan laat zien dat ABP over voldoende herstelkracht beschikt en ook in 2018 de pensioenen niet hoeft te verlagen.

Als de beleidsdekkingsgraad tot en met 2020 (voor een aaneengesloten periode van vijf jaar) onder het vereiste niveau van 104,2% blijft, zal ABP de pensioenen moeten verlagen.

De kans op verhoging van de pensioenen is, gegeven de huidige financiële positie van het fonds, op korte termijn klein: deelnemers van ABP moeten er rekening mee houden dat dit de komende vijf jaar niet of nauwelijks aan de orde zal zijn.

	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
Lonen en salarissen	781.136	903.454	749.577	791.849
Sociale lasten	269.365	311.545	229.941	242.907
	1.050.501	1.215.000	979.518	1.034.757

In de lonen en salarissen is een bedrag van € 134.415 aan ontvangsten verwerkt vanwege terugontvangen ziektegeld.

In de sociale lasten is voor € 145.055 (2017: € 123.372) aan pensioenpremies opgenomen.

	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
17. Afschrijvingskosten				
Inventaris	25.503	29.000	26.330	20.000
	25.503	29.000	26.330	20.000

18. Overige lasten

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd. De doorbelasting betreft het aandeel projectgebonden kosten.

	2018		2017	
	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>
	<i>excl.</i>	<i>excl.</i>	<i>excl.</i>	<i>excl.</i>
	<i>doorbelasting</i>	<i>doorbelasting</i>	<i>doorbelasting</i>	<i>doorbelasting</i>
Overige personeelskosten	119.518	131.750	122.829	123.044
Huisvestingskosten	125.692	143.000	135.808	125.000
Verkoop/acquisitiekosten	2.408	40.500	60.832	50.000
Communicatie en ICT	108.300	105.000	124.668	95.000
Kantoorkosten	8.540	19.000	16.784	20.000

Accountantskosten	23.064	14.000	13.340	10.500
Bestuursvergoeding	17.646	8.000	9.034	8.000
Verzekeringskosten	38.471	30.000	27.992	24.000
Niet aftrekbare gedeelte BTW	39.550	59.000	53.457	45.000
Bankkosten	4.122	5.920	3.486	5.199
Opslag 6% overhead inhuur	-85.956	0	0	0
Overige algemene kosten	2.538	10.000	12.118	8.500
	403.893	566.170	580.348	514.243

Een aantal hierboven genoemde kosten wordt nader toegelicht:

- *Overige personeelskosten* Deze post heeft betrekking op reis- en verblijfkosten, voedsel, drank en genotsmiddelen, cursussen en trainingen en overige personeelskosten. Op de kosten van cursussen en trainingen is bezuinigd en zijn daardoor deels niet uitgevoerd.
- *Huisvestingskosten* De huisvestingskosten zijn in 2018 lager ten opzicht van de begroting. De reden van de daling is dat een deel van kantoorruimte één op één is doorbelast aan de opdrachtgever.
- *Verkoop/acquisitiekosten* Deze post heeft betrekking op de organisatie van en deelname aan seminars, congressen en bijeenkomsten. Er zijn geen seminars geweest in 2018.
- *Communicatie en ICT* Deze post is iets hoger uitgevallen. De reden is dat de overige communicatie kosten totaal lager zijn uitgevallen (+€ 42.056) omdat het contract van de tekstschrijver voor het jaarverslag niet is verlengd. En de ICT kosten hoger zijn uitvallen (-€ 45.357) voor de inrichting van Exact online.
- *Kantoorkosten* Deze post heeft betrekking op kantoorbenodigdheden, drukwerk, portokosten documentatie en vakliteratuur, onderhoud inventaris en huur inventaris. Deze kosten zijn iets lager uitgekomen dan begroot. Er zijn geen kosten voor onderhoud inventaris geweest in 2018. En er is op kantoorkosten bezuinigd.
- *Accountantskosten* De kosten zijn hoger uitgevallen omdat er extra begeleiding/controle is geweest voor het aanpassen van de project en financiële administratie.
- *Bestuursvergoeding* De kosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Bestuursleden ontvangen alleen een vergoeding als zij niet werkzaam zijn bij een bestuursorgaan. Het betreft hier een vergoeding voor twee bestuursleden. Door de penningmeester zijn extra kosten gemaakt vanwege proces en functieveranderingen.
- *Niet aftrekbare gedeelte BTW* Deze post heeft betrekking op een deel van het basisprogramma, waarbij over de ontvangen omzet geen BTW in rekening is gebracht en via een verdeelsleutel de BTW van de gemaakte kosten niet in aftrek is meegenomen.
- *Opslag 6% overhead inhuur* In 2018 zijn kosten van de overhead inhuur ten laste van de projecten geboekt. De € 85.956 zit ook in inkomsten en aan de kostenkant in de gepresenteerde cijfers, de opslag is bedoeld als dekking voor de "handelingskosten" van externe inhuur en daarom als baten opgenomen in de realisatiecijfers.
- *Overige algemene kosten* Met name de vergaderkosten zijn lager uitgevallen.

	2018	2017
19. Belastingen		
Vennootschapsbelasting	0	-20.061
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	0	5.830
	0	-14.231

Vennootschapsbelasting Op 4 juli 2008 heeft de Belastingdienst uitspraak gedaan dat Geonovum geen vennootschapsbelasting (Vpb) verschuldigd is. Op 16 december 2015 heeft Geonovum de Belastingdienst verzocht deze vrijstelling van Vpb opnieuw te bevestigen. Aanleiding voor dit verzoek was de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen, die per 1 januari 2016 in werking is getreden. De Belastingdienst heeft op 23 januari 2017 beoordeeld dat Geonovum belastingplichtig is voor de Vpb. Over 2016 heeft Geonovum aangifte gedaan; voor de jaren tot en met 2015 is een schikking getroffen met de Belastingdienst (*);

Fiscale positie De fiscale positie heeft betrekking op:

	2018
Berekening belastbaar bedrag	
Hierover is aan vennootschapsbelasting verschuldigd:	
▪ Resultaten vóór belasting	56.052
▪ Niet-aftrekbare bedragen	4.200
▪ Gedeeltelijk aftrekbare bedragen	-2.617
▪ Belastbaar bedrag	57.635
<hr/>	
Berekening vennootschapsbelasting	
▪ 20% van 0	0
<hr/>	

Het positieve resultaat is toegevoegd aan de verrekenbare verliezen. De stand van de verrekenbare verliezen is per 2018 groot € 108.875.

Situatie per balansdatum	Schuld/-vordering per 01-01	Vennootschapsbelasting betaald	Mutatie	Stand einde boekjaar
2017 voorlopig	-22.698	-22.698	0	0
2017 Carry-back	-20.061	0	0	-20.061
2018 voorlopig	0	23.201	0	-23.201
<hr/>				
Totaal	-42.759	503	0	-43.262

Hoofdstuk 12

WNT-verantwoording over 2018

Alle bedragen zijn in euro's.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing op Geonovum, omdat krachtens de statuten de minister van BZK de leden van de Raad van Toezicht benoemt en via deze raad invloed heeft op het beleid van Geonovum.

Topfunctionarissen volgens de WNT zijn de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen, alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan, en degene(n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon. Voor Geonovum zijn dat:

- Het bestuur, als hoogste uitvoerende orgaan;
- De directeur, belast met de dagelijkse leiding;
- De Raad van Toezicht, als hoogste toezichthoudend orgaan.

12.1 Bezoldiging

Voor Geonovum is het bezoldigingsmaximum voor de leden van het bestuur en de directeur het algemeen maximum voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking; in 2018 gesteld op € 182 per uur en op jaarbasis € 189.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum is voor hen berekend naar rato van de omvang en de duur van de aanstelling, waarbij voor de berekening de omvang van de aanstelling niet groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht is voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het algemene WNT-maximum; in 2018 gesteld op € 189.000.

Leidinggevende topfunctionarissen Zowel de leden van het bestuur als de directeur zijn volgens de WNT topfunctionarissen zonder dienstbetrekking. De leden van het bestuur zijn benoemd door het bestuur; zij zijn niet in dienst bij Geonovum. De directeur is gedetacheerd vanuit het ministerie van EZK.

Naam	Functie(s)	Periode	Omvang (fte)	Totale bezoldiging	Toepasselijk WNT-maximum
S.B. Luitjens	voorzitter bestuur	1/1 - 31/12	0,03	€ 0	€ 11.648
G.M.W. Hartevelde	secretaris	1/1 - 31/12	0,01	€ 2.640	€ 4.368
M. Goedhart	secretaris/penningmeester	1/1 - 31/12	0,07	€ 13.640	€ 22.568
R.J. van de Velde	directeur	1/1 - 31/12	1,00	€ 124.615	€ 189.000

Toezichthoudende topfunctionarissen De leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd door de minister van BZK. Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Naam	Functie(s)	Periode	Totale bezoldiging	Toepasselijk WNT-maximum
J.W.J. Besemer	voorzitter RvT	1/1 - 31/12	€ 0	28.350
J.W. Duijzer	lid RvT	1/1 - 31/12	€ 0	18.900
H.J.W. Mulder	lid RvT	1/1 - 31/12	€ 0	18.900

12.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een

vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Amersfoort,

drs. S.B. Luitjens
voorzitter Bestuur

drs. M. Goedhart RC
penningmeester

G.M.W. Harteveld
secretaris

drs. R.J. van de Velde
directeur

Hoofdstuk 13

Overige gegevens

13.1 Controleverklaring

De controleverklaring wordt aan de overige gegevens toegevoegd.

13.2 Bestemming resultaat

Statutair wordt het vermogen van de stichting Geonovum gevormd door alle ontvangen bijdragen subsidies, giften, legaten, erfstellingen, alsmede andere baten. Erfstellingen mogen slechts worden aanvaard onder het voorrecht van boedel beschrijving.

13.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de jaarrekening.